

Eduskunnan talousvaliokunnalle

E133/2020 vp

Finanssiala ry:n lausunto valtioneuvoston selvitykseen EU:n vähittäismaksustrategian tiedonannosta

Finanssiala ry (jatkossa FA) kiittää mahdollisuudesta lausua valtioneuvoston selvitykseen EU:n vähittäismaksustrategian tiedonannosta.

FA pitää tärkeänä EU komission vähittäismaksustrategian pyrkimystä edistää moderneja, digitaalisia ja hyvin toimivia Euroopan vähittäismaksu-markkinoita, jossa kuluttajilla ja yrityksillä on käytettävissään helppoja, nopeita ja turvallisia maksuvaihtoehtoja. Euroopan tulisi olla digitaalisen maksamisen edelläkävijä. Komissio voi tukea kehitystä edistämällä sekä maantieteelliset että valuuttarajat ylittävää pikamaksamista ja markkinaehtoisten yhteisten eurooppalaisten standardien ja parhaiden käytäntöjen kehittämistä ja hyödyntämistä.

Valtionvarainministeriön perusmuistiossa esitetyt Suomen kannat ovat yleisellä tasolla kannatettavia. FA nostaa esille erityisesti seuraavat huomiot.

Sääntelyn tulisi pysyä neutraalina käytetyn teknologian suhteen. Komission toimenpiteiden tulisi mahdollistaa kestävä liiketoiminta kaikille maksupalveluntarjoajille Euroopassa ja edistää tasapuolisia toimintaedellytyksiä myös eurooppalaisten ja Euroopan ulkopuolisten toimijoiden välillä.

FA yhtyy perusmuistiossa esitettyyn Suomen näkemykseen siitä, että pikamaksaminen voi tarjota maksupalveluntarjoajille uusia kilpailumahdollisuuksia. Jos SEPA pikasiirtoon liittymisen takarajasta säädetään, tulisi siirtymäajan olla riittävän pitkä. Pikamaksamisen edistämiseen liittyvät olennaisesti myös toimenpiteet rahanpesun ja terrorismin rahoituksen sekä petosten torjumiseksi. FA esittää tiedon jakamisen lisäämistä pankkien sekä pankkien ja viranomaisten välillä, yli rajojen vähintään Unionin alueella, tehokkaana keinona rikollisuuden torjunnassa.

Finanssialan asiakkaiden maksutilidataa on avattu kolmansien osapuolien käyttöön maksupalveludirektiivin uudistuksella (PSD2). Komission strategiassa esitetään yhtenä toimenpiteenä asiakasdatan avaamista nykyistä laajemmin. Kuten valtionvarainministeriön perusmuistiossa todetaan, on tärkeää, että PSD2 vaikutuksia, kustannuksia ja hyötyjä arvioidaan huolellisesti ja kattavasti, ja että finanssialan laajempaa asiakasdatan avaamista ryhdytään valmistelemaan vasta tämän arvioinnin jälkeen ja arvioinnista tehtävien johtopäätösten pohjalta. PSD2 implementointi on kuitenkin edelleen kesken ja PSD2 hyödyt näkyvät markkinoilla vasta myöhemmin. Arvioinnin aloittamista tulisi siirtää myöhemmäksi.

Mahdollisen Open Finance sääntelyn ei tulisi pohjautua sellaisenaan PSD2:n mukaisiin sääntelyratkaisuihin, vaan FA kannattaa sääntelyä, joka mahdollistaa datan hyödyntämisen tasapuolisin edellytyksin ja vastavuoroisesti sekä finanssialan toimijoiden että finanssialan ulkopuolisten toimijoiden välillä. Datan jakamisen tulee perustua vapaaehtoiseen sopimukseen toimijoiden kesken. Open Finance

suunnitelmissa on myös varmistettava, että asiakkaalla on täysi valta tietojensa jakamisessa ja ehdoton luottamus palveluiden turvallisuuteen.

Rahoitusmarkkinapalvelut ovat osa yhteiskunnan kriittistä infrastruktuuria ja niiden häiriöt heijastuvat nopeasti elinkeinoelämän, viranomaisten ja koko kansalaisyhteiskunnan toimintaan. FA pitää hyvänä, että rahoitusmarkkinoiden kyberturvallisuutta ja digitaalista häiriönsietokykyä pyritään kehittämään ja varmistamaan yhteisistä eurooppalaisista lähtökohdista lähtien. Kansallinen finanssialan varautumista koskeva hanke sitoisi suomalaisten pankkien resursseja kansallisen varajärjestelyn kehittämiseen ja ylläpitoon sen sijaan, että komission linjan mukaisesti panostettaisiin yhteiseen vahvaan eurooppalaiseen maksamisen markkinaan ja sen häiriönsietokykyyn.

Jatkuvasti digitalisoituvassa yhteiskunnassa käteisen käyttö vähenee, koska asiakkaat suosivat sähköisiä maksutapoja. Käteistä on Suomessa kuitenkin tarjolla useilla eri tavoilla niille, joilla ei ole pääsyä digitaalisiin palveluihin. Käteisen saatavuus on turvattu markkinaehtoisesti viranomaisten valvonnassa. Sääntelyä käteisen saatavuuden turvaamiseksi ei tarvita.

Komissio tukee Euroopan keskuspankin selvitystyötä digitaalisen keskuspankkirahan liikkeelle laskemiseksi. FA haluaa painottaa, että mahdollinen digitaalinen keskuspankkiraha ei saa syrjäyttää yksityistä liiketoimintaa. Keskuspankkien digirahahankkeiden etuja ja haittoja on arvioitava huolella ennen kuin päätetään niiden käyttöönotosta. Pankkien luomaan talletusrahaan perustuva rahajärjestelmä toimii tehokkaasti ja tarjoaa asiakkaille monipuoliset ja teknisesti kehittyneet palvelut. Pankit on otettava tiiviisti mukaan yhteistyöhön suunnittelemaan mahdollista keskuspankin digirahaa, mikäli suunnitelmat siitä lähtevät liikkeelle. Digiraha ei saa vaarantaa pankkijärjestelmän vakautta eikä syrjäyttää yksityistä hyvin hoidettua liiketoimintaa. Pankkien mahdollisuus käyttää talletuksia kuluttajille ja yrityksille myönnettävien lainojen rahoittamisessa on ehdottoman tärkeä turvata, jos keskuspankin digiraha otetaan käyttöön.

FA kannattaa syrjimätöntä pääsyä maksupalveluiden tarjoamiseen liittyviin teknisiin infrastruktuureihin sekä syrjimätöntä pääsyä maksujärjestelmiin, kunhan kaikilta järjestelmään liittyvillä osapuolilla on yhtäläiset oikeudet ja velvollisuudet sekä sääntelyyn liittyvät vaatimukset. FA pitää perusmuistion Suomen kannan mukaisesti tärkeänä säännellä samankaltaisia rahoitus- ja maksupalveluja niiden luonteen edellyttämällä tavalla – sama riski, sama toiminta, samat säännöt -periaatteen mukaisesti.

Vähittäismaksustrategiassa esitetyillä toimenpiteillä on merkittäviä taloudellisia ja operatiivisia vaikutuksia toimialalle. Vaikutusten tarkempi arviointi edellyttää tarkempia kuvauksia toimenpiteistä.

FINANSSIALA RY

Taina Ahvenjärvi